

สมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษา จำแนกตามลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

The Competence of Student's Performance to Strengthen
Faculty of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

ชนาธิป สันติวงศ์^{1,*}
Chanathib Sunti Wong^{1,*}

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้แก่ 1) การให้บริการดูแลสุขภาพครอบครัว 2) การให้บริการพัฒนาสุขภาพชุมชน 3) ความพึงพอใจของผู้ให้บริการดูแลสุขภาพครอบครัว และ 4) ความพึงพอใจของผู้ให้บริการพัฒนาสุขภาพชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ สาขาสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 4 รุ่น 4 จำนวน 271 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 4 ชุด สำหรับใช้ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพครอบครัว, ประเมินความพึงพอใจในการได้รับการบริการการดูแลสุขภาพครอบครัว, ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติการพัฒนาสุขภาพชุมชน และประเมินความพึงพอใจในการได้รับการบริการพัฒนาสุขภาพชุมชนวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสถิติสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88, 0.84, 0.94 และ 0.91 ตามลำดับ

ผลการศึกษาวิจัย พบว่าสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้านการดูแลสุขภาพครอบครัวอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.25$) สมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.13$) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการได้รับการบริการดูแลสุขภาพครอบครัวอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) และผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการได้รับการบริการพัฒนาสุขภาพชุมชนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.41$) ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ สาขาสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 4 รุ่น 4 มีสมรรถนะการปฏิบัติงานตามลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาตามที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: สมรรถนะ, การปฏิบัติงาน, การดูแลสุขภาพครอบครัว, การพัฒนาสุขภาพชุมชน

¹ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

Faculty of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

*Corresponding author, e-mail: nrru2011@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the competency of student's work in Faculty of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University (NRRU) in terms of 1) family health care, 2) satisfaction on the family health care service, 3) community health development, and 4) satisfaction on the community health development services. The samples consisted of 271 students who were studying in the fourth year (batch 4) of Bachelor degree of Public Health program (Community Public Health). The research instrument consisted of 4 sets of questionnaires to evaluate the work capability of the students in 4 parts to evaluate the competency of student's work. Cronbach's alpha coefficient was calculated for reliability of the questionnaires. The reliability of the 4 sets of questionnaires were 0.88, 0.84, 0.94, and 0.91, respectively.

The research findings were as follows: students' work capabilities were at the good level on the family healthcare ($\bar{X} = 4.25$), community health development ($\bar{X} = 4.13$), satisfaction of receivers on the family health care services were at the very high-level ($\bar{X} = 4.61$) and the high-level ($\bar{X} = 4.41$) on the community health development service. The results of the study suggested that the competency of students' work of Bachelor degree of Public Health program (Community Public Health) met the requirement of Faculty of Public Health, NRRU.

Keywords: Competencies, Work, Family Healthcare, Community Health Development

บทนำ

การปฏิรูประบบสุขภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยและมีการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งถือเป็น "สิทธิ" ขั้นพื้นฐานของประชาชนชาวไทยตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นักวิชาการสาธารณสุขเป็นบุคลากรด้านสาธารณสุข ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน เพราะเป็นบุคลากรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในเขตความรับผิดชอบของตน และเป็นบริการสุขภาพเชิงรุก โดยมุ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพและการควบคุมป้องกันโรคให้แก่ประชาชน เป็นที่ปรึกษาด้านสุขภาพให้แก่ครอบครัว และชุมชนรวมทั้งให้บริการดูแลสุขภาพครอบครัว และชุมชน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ หรือมีสมรรถนะในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความสามารถในการระบุปัญหา และวินิจฉัยปัญหา มีความสามารถในการวางแผนแก้ไขปัญหา

ด้านสุขภาพ สามารถปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสุขภาพ ตลอดจนสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานที่ให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้จัดการเรียนการสอนด้านสาธารณสุขเพื่อมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการเป็นนักวิชาการสาธารณสุขในอนาคต มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในศาสตร์ทางการสาธารณสุขตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้น คณะสาธารณสุขศาสตร์จึงได้กำหนดคุณลักษณะเด่นของบัณฑิต ที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปจากสถาบันแห่งนี้ คือ "เป็นนักสาธารณสุขประจำครอบครัวและชุมชน" เป็นจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์ นั่นคือนักศึกษาที่สำเร็จออกไป จะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติการดูแลสุขภาพครอบครัวที่บ้านของผู้รับบริการ และมีสมรรถนะในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนในชุมชนได้ในระดับดี ซึ่งวัดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 5 นอกจากนี้ผู้รับบริการในการดูแล

สุขภาพที่บ้านและได้รับการบริการพัฒนาสุขภาพชุมชน ต้องมีความพึงพอใจในระดับดีขึ้นไป วัดได้ด้วยคะแนน ประเมินเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 5 เช่นกัน

ฝ่ายวิชาการและประกันสุขภาพการศึกษาจึงเห็นควร จัดทำโครงการวิจัยประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานของ นักศึกษาตามลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์ เพื่อทราบผลการประเมินและสามารถนำผลประเมินนี้ มาปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดการเรียนการสอนด้าน สาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานของ นักศึกษาด้านการให้บริการดูแลสุขภาพครอบครัว
2. เพื่อประเมินสมรรถนะการปฏิบัติของนักศึกษา ด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการด้านการดูแลสุขภาพครอบครัว
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการด้าน การพัฒนาสุขภาพชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุข ศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมากำหนดเป็นกรอบ การศึกษา ซึ่งได้แก่ การเป็นนักวิชาการสาธารณสุขประจำ ครอบครัว และชุมชน การที่จะเป็นนักสาธารณสุขประจำ ครอบครัวนั้นประกอบด้วย สมรรถนะด้านบุคลิกภาพ ด้าน การระบุปัญหาสุขภาพครอบครัว ด้านการวางแผนให้ความ ช่วยเหลือแก่บุคคลและครอบครัว ด้านการให้คำแนะนำ และคำปรึกษา รวมทั้งด้านการประเมินผล การเป็น นักสาธารณสุขประจำชุมชนนั้นประกอบด้วยสมรรถนะ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวินิจฉัยปัญหาร่วมกับชุมชน ด้านการเขียนแผนงาน/โครงการ ด้านการปฏิบัติงาน ตามแผนงาน/โครงการและด้านการประเมินผล

คณะสาธารณสุขศาสตร์จึงได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัด การเป็นนักสาธารณสุขประจำครอบครัวและชุมชนขึ้น ประเมินนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพแล้ว ถ้าเป็นนักสาธารณสุขประจำครอบครัวและ ชุมชน จะต้องมีส่วนรณรงค์ด้านการปฏิบัติงาน การดูแล สุขภาพครอบครัวและการพัฒนาสุขภาพชุมชนในระดับที่ ขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$) และผู้ได้รับการดูแลสุขภาพครอบครัว และได้รับการพัฒนาสุขภาพชุมชน มีความพึงพอใจใน ระดับพึงพอใจมากขึ้นไปเช่นกัน ($\bar{X} \geq 3.51$)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษา จำแนกตามลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 4 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 271 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประเมินสมรรถนะ การปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพครอบครัวและการพัฒนา สุขภาพชุมชน, แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของ ผู้รับบริการดูแลสุขภาพครอบครัวและการพัฒนาสุขภาพ ชุมชน จำนวน 4 ชุด และได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 50 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 ประเมินสมรรถนะการดูแลสุขภาพครอบครัวค่าความเชื่อมั่น 0.88

แบบสอบถามชุดที่ 2 ประเมินความพึงพอใจของ ผู้รับบริการการดูแลสุขภาพครอบครัว ค่าความเชื่อมั่น 0.86

แบบทดสอบชุดที่ 3 ประเมินสมรรถนะการพัฒนา สุขภาพชุมชน ค่าความเชื่อมั่น 0.94 แบบทดสอบชุดที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการพัฒนาสุขภาพชุมชน ค่าความเชื่อมั่น 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้อาจารย์พี่เลี้ยงใน แหล่งฝึกประสบการณ์ในวิชาชีพ เป็นผู้ประเมินสมรรถนะ การปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพครอบครัว (จำนวน 60 คน) และประเมินสมรรถนะการพัฒนาสุขภาพชุมชน (จำนวน 50 คน) และให้ประชาชนผู้ได้รับการดูแลสุขภาพ

ครอบครัว (จำนวน 120 ครอบครัว) กับได้รับการพัฒนา
สุขภาพชุมชน (จำนวน 50 คน) เป็นผู้ประเมินความพึงพอใจ
ในการได้รับการบริการจากนักศึกษา เมื่อเก็บรวบรวมครบถ้วน
ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติ
จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลผลค่าคะแนน

ประเมินสมรรถนะ แปลผลดังนี้

- 4.51-5.00 มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
ในระดับดีมาก
- 3.51-4.50 มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
ในระดับดี
- 2.51-3.50 มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
ในระดับพอใช้
- 1.51-2.50 มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
ในระดับต้องปรับปรุง
- 0.00-1.50 มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ประเมินความพึงพอใจ แปลผลดังนี้

- 4.51-5.00 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 มีความพึงพอใจระดับมาก
- 2.51-3.50 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 มีความพึงพอใจระดับไม่พึงพอใจ
- 0.00-1.50 มีความพึงพอใจระดับไม่พึงพอใจ
อย่างยิ่ง

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้านการ
ให้บริการดูแลสุขภาพครอบครัว ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะ
ด้านบุคลิกภาพ มีค่าคะแนนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.75$)
ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับดี
ทุก ๆ หัวข้อ มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 4.06-4.35 และเมื่อ
พิจารณาโดยรวมของสมรรถนะการดูแลสุขภาพครอบครัว
อยู่ในระดับดีเช่นกัน ($\bar{X} = 4.25$) รายละเอียดแสดงใน
ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินสมรรถนะด้านการดูแลสุขภาพครอบครัวโดยรวม

สมรรถนะการปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ผลการประเมิน
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.57	0.504	ดีมาก
2. ด้านการระบุปัญหาสุขภาพครอบครัว	4.06	0.670	ดี
3. ด้านการวางแผนให้บริการ	4.07	0.672	ดี
4. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล และครอบครัว	4.35	0.633	ดี
5. ด้านการให้คำแนะนำและคำปรึกษา	4.35	0.609	ดี
6. ด้านการประเมินผล	4.09	0.547	ดี
สมรรถนะโดยรวม	4.25	0.606	ดี

2. ความพึงพอใจของประชาชนที่รับบริการด้านการดูแลสุขภาพครอบครัว ผลการวิจัย พบว่า ผู้รับบริการด้านการ
ดูแลสุขภาพครอบครัวมีความพึงพอใจในทุกๆ ด้านที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งมีค่าคะแนนการประเมินอยู่
ระหว่าง 4.53-4.65 และเมื่อประเมินค่าเฉลี่ยโดยรวม ความพึงพอใจในการได้รับการบริการดูแลสุขภาพครอบครัวอยู่ใน
ระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{X} = 4.61$) แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการได้รับการดูแลสุขภาพที่บ้าน

ความพึงพอใจด้านต่าง ๆ	$\bar{X}$	S.D.	ผลการประเมิน
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.65	0.495	มากที่สุด
2. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลและครอบครัว	4.53	0.570	มากที่สุด
3. ด้านการให้คำแนะนำและคำปรึกษา	4.64	0.503	มากที่สุด
ความพึงพอใจโดยรวม	4.61	0.523	มากที่สุด

3. สมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชน ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะด้านบุคลิกภาพมีค่าคะแนนประเมินมากกว่าทุกสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.44$) และสมรรถนะที่ได้ค่าคะแนนน้อยกว่าทุกสมรรถนะ คือด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.13$) แต่ทุกสมรรถนะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเหมือนกันหมด ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 3.90-4.44 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาในการพัฒนาสุขภาพชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.13$) แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชน

สมรรถนะด้านต่าง ๆ	$\bar{X}$	S.D.	ผลการประเมิน
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.44	0.599	ดี
2. ด้านการวินิจฉัยปัญหาร่วมกันกับชุมชน	4.02	0.586	ดี
3. ด้านการเขียนแผนงาน/โครงการ	4.09	0.603	ดี
4. ด้านการปฏิบัติงานตามแผน	4.23	0.608	ดี
5. ด้านการประเมินผล	3.90	0.628	ดี
สมรรถนะโดยรวม	4.13	0.605	ดี

4. ความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ ด้านบุคลิกภาพของนักศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าทุกสมรรถนะอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 4.30-4.56 และเมื่อประเมินโดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจในการได้รับการพัฒนาสุขภาพชุมชนในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.41$) รายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจในการรับบริการพัฒนาสุขภาพชุมชน

ความพึงพอใจในการรับบริการพัฒนาสุขภาพชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ผลการประเมิน
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.56	0.552	มากที่สุด
2. ด้านการวินิจฉัยปัญหาร่วมกันกับชุมชน	4.42	0.571	มาก
3. ด้านการเขียนแผนงาน/โครงการ	4.39	0.580	มาก
4. ด้านการปฏิบัติงานตามแผน	4.37	0.647	มาก
5. ด้านการประเมินผล	4.30	0.596	มาก
ความพึงพอใจโดยรวม	4.41	0.589	มาก

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักศึกษาจำแนกตามลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์ คือ การเป็นนักสาธารณสุขประจำครอบครัวและชุมชน ซึ่งได้กำหนดว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่4จะต้องมีความรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพครอบครัวและให้บริการพัฒนาสุขภาพชุมชนได้ในเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.51$) ผลการวิจัยดังนี้

สมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการดูแลสุขภาพครอบครัวสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการดูแลสุขภาพครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ได้กำหนดให้ผู้ประเมินสมรรถนะด้านนี้คืออาจารย์ที่เลี้ยงในแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และผู้รับบริการดูแลสุขภาพครอบครัว ซึ่งถ้านักศึกษาได้รับการประเมินและได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปถือว่าสมรรถนะในระดับดี และผู้รับบริการจะต้องมีความพึงพอใจการได้รับการดูแลสุขภาพครอบครัวในระดับพึงพอใจมากขึ้นไปคือ ต้องได้ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจ 3.51 ขึ้นไปเช่นกันจะถือว่านักศึกษาเป็นนักสาธารณสุขประจำครอบครัวตามลักษณะจุดเด่นของคณะที่ได้กำหนดไว้

จากผลการประเมินสมรรถนะการดูแลสุขภาพครอบครัว ประเมินโดยอาจารย์ที่เลี้ยง พบว่า การประเมินสมรรถนะจำนวนทั้งสิ้น 6 ด้าน ได้รับการประเมินอยู่ในระดับดีจำนวน 5 ด้าน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.06-4.35 และมีสมรรถนะด้านบุคลิกภาพที่นักศึกษาได้รับการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.57$) ดังแสดงในตารางที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการสอน ของอาจารย์ที่ปลูกจิตสำนึกให้แก่นักศึกษา ด้านบุคลิกภาพว่าสำคัญต่อวิชาชีพและสำคัญมาก ในการเยี่ยมบ้านผู้รับบริการ การมีบุคลิกภาพดีจะก่อให้เกิดผลดีต่อภาพพจน์และการยอมรับในการทำงานซึ่งทำให้การปฏิบัติงานให้บริการแก่ประชาชนได้ผลดีได้ง่ายขึ้น ดังนั้นจึงมีผลทำให้นักศึกษาเมื่อฝึกปฏิบัติงานการเยี่ยมบ้าน แต่งกายเรียบร้อย และมีกริยามารยาทในการพูดคุยกับผู้รับบริการตามที่รับการสอนในชั้นเรียน จึงทำให้ผลการประเมินสมรรถนะด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับดีมากและโดดเด่นกว่าด้านอื่น ๆ

สำหรับสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ที่พบว่าอยู่ในระดับดีทุกสมรรถนะยังมีข้อสังเกตว่าสมรรถนะที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าทุกสมรรถนะ คือ ด้านการประเมินปัญหาสุขภาพครอบครัว ค่าคะแนนเฉลี่ยได้ 4.06 รองลงมา คือ ด้านการวางแผนในการให้บริการ ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.07 (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1) เมื่อพิจารณารายชื่อของสมรรถนะด้านการประเมินปัญหาสุขภาพครอบครัว หัวข้อที่ได้รับการประเมินปัญหาคือ การระบุปัญหาของครอบครัวได้ถูกต้องและครบถ้วน ($\bar{X} = 3.92$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการสอนภาคทฤษฎีเกี่ยวกับการระบุปัญหาได้นำกรณีตัวอย่างมาให้นักศึกษาได้ดูรูปแบบการระบุปัญหาผู้ป่วย แต่ไม่ได้ให้นักศึกษาทดลองเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยในชุมชนแล้วมาพิจารณาระบุปัญหา จึงทำให้นักศึกษายังขาดทักษะในด้านนี้สำหรับสมรรถนะด้านการวางแผนในหัวข้อย่อรายข้อจากจะพบว่าสมรรถนะรายชื่อเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการประเมินผล การให้บริการได้ถูกต้องนั้นนักศึกษาได้รับการประเมินน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือได้คะแนนเฉลี่ย 3.98 ทำให้ทราบว่า นักศึกษา ยังขาดทักษะการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการประเมินผล เนื่องจากไม่ได้ทดลองวางแผนให้การช่วยเหลือจากผู้ป่วยจริงของชุมชนสอดคล้องกับการศึกษาของปรีณิตย์มากแก้ว (2558) และ เชียง เกาซิด (2554) ที่ศึกษาพบว่า ความรู้ในศาสตร์สาขาที่ปฏิบัติงานมีผลต่อสมรรถนะการทำงานและคุณภาพของบัณฑิต นอกจากนี้ด้านความเต็มใจให้บริการของพนักงานมีผลต่อสมรรถนะ นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ พรพิมล พิทักษ์ธรรม และ จินตนา กาศมณี (2559) ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรม คอลัมม์ แบงค็อก กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรมคือ ประสบการณ์ทำงานที่มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป และความสมดุลของชีวิตของพนักงาน ดังนั้นประสบการณ์จึงเป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ทำงาน การให้บริการครอบครัวจึงทำให้นักศึกษาขาดทักษะในการระบุปัญหาผู้ป่วย และการวางแผนให้บริการแก่ผู้ป่วยซึ่งควร

ได้รับประสบการณ์จริงกับผู้ป่วยในชุมชนจึงจะทำให้ นักศึกษามีสมรรถนะด้านที่ขาดประสบการณ์สามารถ ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนความพึงพอใจการปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพ ครอบครัวซึ่งประเมินโดยผู้รับบริการการดูแลสุขภาพ ครอบครัวประกอบด้วยสมรรถนะ 3 ด้าน ซึ่งทั้ง 3 ด้าน ได้รับการประเมินว่ามีความพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน และคะแนนเฉลี่ยโดยรวมก็อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{X} = 4.61$) แสดงในตารางที่ 2 เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าสมรรถนะที่ประเมินความพึงพอใจ ในระดับ พึงพอใจมากที่สุดน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ การมีศิลปะในการ จูงใจผู้รับบริการให้เห็นความสำคัญของปัญหาสุขภาพ ($\bar{X} = 4.47$) การให้ความช่วยเหลือถูกต้องตามวิชาการ ($\bar{X} = 4.48$) และสื่อการสอนประกอบคำแนะนำเหมาะสม กับเรื่องที่ให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.49$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเรียนการสอนไม่ได้เน้นการผลิตสื่อสุขภาพและไม่ได้ ฝึกหัดการสอนสุขภาพภายในชั้นเรียนจึงทำให้นักศึกษา ขาดทักษะเหล่านี้ แต่การประเมินความพึงพอใจในภาพรวม แล้วยังพบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับพึงพอใจ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ซึ่งจัดได้ว่า สมรรถนะการปฏิบัติงาน การดูแลสุขภาพครอบครัวผ่านเกณฑ์เป้าหมายของคณะ สาธารณสุขศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้

สมรรถนะการปฏิบัติงานการพัฒนาสุขภาพชุมชน สมรรถนะการปฏิบัติงานการพัฒนาสุขภาพชุมชนประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 5 สมรรถนะ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวินิจฉัยปัญหาร่วมกันกับชุมชน ด้านการเขียน แผนงาน/โครงการ ด้านการปฏิบัติงานตามแผน และด้านการ ประเมินผล โดยมีผู้ประเมินคือ อาจารย์พี่เลี้ยงของ แหล่งฝึกและผู้นำชุมชน เป้าหมาย ของสมรรถนะ ด้านการปฏิบัติงานการพัฒนาสุขภาพชุมชนของคณะ สาธารณสุขศาสตร์ ได้ตั้งเกณฑ์ไว้ว่า สมรรถนะในการ ปฏิบัติงานการพัฒนาสุขภาพชุมชนต้องได้คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปถือว่าสมรรถนะการปฏิบัติงานพัฒนาสุขภาพ ชุมชนอยู่ในเกณฑ์ระดับดีและประชาชนผู้รับบริการพัฒนา สุขภาพชุมชนมีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไป

($\bar{X} \geq 3.51$)เช่นกันจะถือว่านักศึกษาเป็นนักสาธารณสุข ชุมชนตามลักษณะจุดเด่นของคณะสาธารณสุขศาสตร์ที่ได้ กำหนดไว้

ผลการประเมินจากอาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษามี สมรรถนะการปฏิบัติงานพัฒนาสุขภาพชุมชนโดยรวมอยู่ใน เกณฑ์ระดับดี ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งใน 5 ด้านนี้ ด้านการประเมิน ผลมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.90 (ตารางที่ 3) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาใน ชั้นเรียนได้จัดให้มีการลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อฝึกเก็บรวบรวม ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลชุมชน ไม่ได้ฝึกวิธีการประเมิน โครงการจากการปฏิบัติงานจริงจึงทำให้นักศึกษายังขาด ทักษะในการประเมินผลโครงการทำให้ได้รับการประเมิน สมรรถนะการประเมินผลโครงการน้อยกว่าสมรรถนะ การปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ วิรัชย์ บริบูรณ์ (2559) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา สมรรถนะหลักของบุคลากรโดยมีส่วนร่วมของผู้บังคับ บัญชา พบว่า เมื่อจัดโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะให้กับ พนักงานโดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าโปรแกรม พบว่า หลังจากเข้าโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะบุคลากร มีความรู้ในสมรรถนะหลักและได้รับผลการประเมินค่า สมรรถนะหลักด้วยตนเองเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้าโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ เช่นเดียวกับการ ศึกษาของนฤมล ตีระพัฒน์เกียรติ, สุรัชย์ วงษ์ชาติ และ อมรรักษ์ สอนชุมพล (2559) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ สมรรถนะการปฏิบัติงานได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล การ ฝึกอบรม การรับรู้ แรงจูงใจในองค์กร และการสร้างความ สมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ดังนั้นในทักษะที่นักศึกษา ยังขาดความรู้ หากคณะได้มีการจัดทำโครงการพัฒนา สมรรถนะในการทำงานในชุมชนให้แก่นักศึกษาแล้ว ผู้วิจัย เชื่อว่าจะช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการทำงานแก่นัก ศึกษาได้เป็นอย่างดีสำหรับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การพัฒนาสุขภาพชุมชน ผลการประเมินพบว่า มีระดับ ความพึงพอใจในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.30-4.56 ซึ่งสมรรถนะด้านบุคลิกภาพเป็น สมรรถนะที่ได้รับการประเมินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนด้านอื่น ๆ ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก และเมื่อ

คิดคะแนนการประเมินโดยรวมได้ค่าของคะแนนความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินของอาจารย์ที่เลี้ยงในแหล่งฝึก จึงสรุปได้ว่าสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสุขภาพชุมชนของนักศึกษาบรรลุดูบรรลุประสงค์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ที่กำหนดไว้ เช่นกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่านักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 4 มีสมรรถนะการปฏิบัติงานตามลักษณะจุดเน้นจุดเด่นของคณะที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งนั่นก็หมายถึงการเป็นนักสาธารณสุขครอบครัวและชุมชนอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ควรนำไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญในการวางพื้นฐานความรู้ด้านทฤษฎีแก่นักศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและแนวคิดรวบยอดของทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน อีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนจะต้องมีความสนุกสนานไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ หากผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนมีความชอบในวิชาเรียนจะเป็นแรงจูงใจภายในตัวของผู้เรียนให้ตั้งใจใฝ่เรียนรู้และศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่เรียนอย่างต่อเนื่องและเรียนรู้อย่างมีความสุขเมื่อฝึกปฏิบัติงานในชุมชนได้พบเจอสถานการณ์จริงแล้วความรู้ภาคทฤษฎี ซึ่งนักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมมาแล้วนักศึกษาจะสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้จากทฤษฎี และนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงสามารถแก้ปัญหาในขณะฝึกปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรมีการจัดทำโครงการเสริมทักษะการพัฒนางานให้บริการดูแลสุขภาพครอบครัว และการพัฒนาสุขภาพชุมชนเป็นการทดลองปฏิบัติงานกับสถานการณ์จริง เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้แก่ นักศึกษา เมื่อลงฝึกปฏิบัติงานจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลหรือมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพครอบครัวและสมรรถนะในการพัฒนาสุขภาพชุมชน ได้แก่ ปัจจัยความรู้ปัจจัยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพสาธารณสุข เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนาธิป สันติวงศ์. (2555). *กระบวนการพัฒนาสุขภาพชุมชน*. นครราชสีมา: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- _____. (2560). *การดูแลสุขภาพที่บ้าน*. นครราชสีมา: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เชียง เกานิต. (2554). *สมรรถนะและคุณภาพบัณฑิต เศรษฐศาสตร์ในทัศนะของนายจ้าง*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นฤมล ตีระพัฒน์เกียรติ, สุรัชย์ วงษ์ชาติ และอมรรัตน์ สอนชุมพล. (2559). การส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานในองค์การ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 8(2), น.174-179.
- ปวีณดิษฐ์ มากแก้ว. (2558). *การศึกษาด้านความสามารถและทักษะในการทำงานด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพนักงานระดับปฏิบัติการเขตสาทรกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- พรพิมล พิทักษ์ธรรม และจินตนา กาศมณี. (2559). *สมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงาน :กรณีศึกษาโรงแรม คอลัมม์ แบงค็อก กรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- วีรชัย บริบูรณ์. (2559). *การพัฒนาสมรรถนะหลักของบุคลากรโดยการมีส่วนร่วมของผู้บังคับบัญชา*. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 25(5), น. 872-877.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2548). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้านคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.